evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

GYMNÁZIUM TÝN NAD VLTAVOU

Autor: Mgr. Miroslav Jaroš
Datum: 1.5.2014
Ročník: prima
Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura
Tematický okruh: Jazyková výchova

Téma: **Skladba**
Klíčová slova: Příslovečné určení místa, času, způsobu, míry
Anotace: Prezentace seznamuje s rozvíjejícím větným členem příslovečným určením. Žáci se dozví, na kom je závislý, jak se na něj ptáme, co může vyjádřit a jaké máme druhy. Umí rozlišit předmět od příslovečného určení.
Zpracování tohoto DUM bylo financováno z projektu OPVK, výzva 1.5

PŘÍSLOVEČNÁ URČENÍ

- další rozvíjející větný člen -

PŘÍSLOVEČNÁ URČENÍ

- rozvíjející větný člen
- rozvíjí *sloveso* (*přídavné jméno nebo i příslovce*)
- ptáme se na ně příslovci
- vyjadřuje různé okolnosti, za kterých slovesný děj probíhá:

MÍSTO, ČAS, ZPŮSOB, MÍRA

(do jaké míry)

DRUHY PŘÍSLOVEČNÝCH URČENÍ

1) Příslovečné určení *místa* (PUM)

Ptáme se na něj těmito otázkami:

Kde? - zajdi do školy, zůstal u nich

Kam? - vydat se na výlet, utíká ke mně

Odkud? - poslaný od babičky, přivézt z Číny

Kudy? - prošel parkem, procházející ulicí

DRUHY PŘÍSLOVEČNÝCH URČENÍ

2) Příslovečné určení *času* (PUČ)

Ptáme se na něj těmito otázkami:

Kdy? - vrátil se večer

Odkdy? - pracuje od rána

Dokdy? - platná vstupenka do července

Jak dlouho? - kašlal celý den

Jak často? - sprchuji se denně

DRUHY PŘÍSLOVEČNÝCH URČENÍ

3) Příslovečné určení *způsobu* (PUZ)

Ptáme se na něj těmito otázkami:

Jak? Jakým způsobem? - tváří se *příjemně*

- je rychlý *jako blesk*
- jedná bez *rozmyslu*
- byl uklidněn vřelými *slovy*

DRUHY PŘÍSLOVEČNÝCH URČENÍ

4) Příslovečné určení *míry* (PU míry)

Ptáme se na něj těmito otázkami:

Kolik? Jak mnoho? Do jaké míry? (Jak moc?)

***Hodně** jsme se nasmáli.*

*Učíš se **málo** intenzivně.*

*Je **zcela** promoklý.*

*Je zmrzlý **na kost**.*

VYHLEDEJ PŘÍSLOVEČNÁ URČENÍ A URČI JEJICH DRUH:

- *Můj otec byl až do stáří zdravý.*
- *Opatrně jsme stoupali horskou stezkou.*
- *O prázdninách jsme odjeli do Paříže.*
- *Daří se mu docela dobře.*
- *Zápas byl odložen na později.*
- *Před vybudováním železnic se cestovalo dostavníky.*
- *Slova se jí hrnula z úst horempádem.*

CO VÍM O PŘÍSLOVEČNÉM URČENÍ:

- Je to rozvíjející větný člen.
- Na kom závisí?
- Jak se na něj ptáme? (Jaké znáš druhy?)
- Co má společného předmět a příslovečné určení?

ZDROJE

- Průvodce českým jazykem aneb co byste měli znát ze základní školy. Mgr. Věra Dobešová, Mgr. Vladimíra Fialová. Didaktis 2005, vydání první
- Český jazyk v kostce pro základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií. Jana Eislerová. Fragment 2006, první vydání
- Český jazyk pro 6. ročník základní školy a pro odpovídající ročník víceletých gymnázií. V. Styblík, M. Čechová, P. Hauser, E. Hošnová. SPN – pedagogické nakladatelství, a.s., Praha 2004
- Český jazyk. Jiří Melichar a Vlastimil Styblík. SPN, n.p., 1967
- Český jazyk pro základní školy. E. Hošnová, I. Bozděchová, P. Mareš, V. Styblík, I. Svobodová. SPN, as, Praha 2006